

ΤΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρα ονομάζουμε τις μικρές κλιτές λέξεις που μπαίνουν μπροστά από τα ονόματα. Τις λέμε κλιτές γιατί αλλάζουν μορφή, κλίνονται.

Η γλώσσα μας έχει δύο άρθρα:

- το οριστικό άρθρο **ο, η, το**
- το αόριστο άρθρο **ένας, μία/ μια, ένα**

Το οριστικό άρθρο ο, η, το

Το οριστικό άρθρο το μεταχειριζόμαστε όταν μιλάμε για ορισμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.

π.χ. Έρχεται **ο** πατέρας.

Η γη είναι σφαιρική.

Το σκυλί μας γαυγίζει.

Το οριστικό κλίνεται έτσι:

	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
Ενικός αριθμός			
Ονομαστική	ο	η	το
Γενική	του	της	του
Αιτιατική	τον	τη(ν)	το
Κλητική	-	-	-
Πληθυντικός αριθμός			
Ονομαστική	οι	οι	τα
Γενική	των	των	των
Αιτιατική	τους	τις	τα
Κλητική	-	-	-

- Το οριστικό άρθρο δεν έχει κλητική.

Παρατηρήσεις:

1η Η αιτιατική ενικού του αρσενικού άρθρου (τον), διατηρεί **πάντα** το τελικό **ν**.

2η Η αιτιατική ενικού του θηλυκού άρθρου διατηρεί το τελικό **ν**, μόνο όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από φωνήεν ή από τα: **κ, π, τ, ξ, ψ, γκ, ντ, μπ, τσ, τζ**.

ΠΡΟΣΟΧΗ στα άρθρα **της** και **τις**

Το **της** μπαίνει στη γενική του Ενικού, όταν το θηλυκό όνομα που ακολουθεί, μιλάει για ένα.

π.χ. της μητέρας, της λίμνης, της χελώνας.

Το **τις** μπαίνει στην αιτιατική του Πληθυντικού, όταν το θηλυκό που ακολουθεί μιλάει για πολλά.

π.χ. τις μητέρες, τις λίμνες, τις χελώνες.

Έμαθα καλά **τις** τέσσερις πράξεις **της** αριθμητικής.

➤ **Να συμπληρώσουμε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:**

Αποβραδís κανόνισα τ...ς βάρδιες τ...ς αυριανής ημέρας.

Κοίταξα τ...ς πυκνές σταγόνες τ...ς βροχής, που έπλεναν τ...ς πλάκες
τ...ς αυλής.

Η πρόθεση **σε**, όταν ακολουθείται από οριστικό άρθρο γενικής και αιτιατικής πτώσης, συγχωνεύεται με αυτό σε μία λέξη.

σε + του = στου

σε + της = στης

σε + το = στο

σε + τον = στον

σε + την = στην

σε + τα = στα

σε + των = στων

σε + τις = στις

σε + τους = στους

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

Στα ουδέτερα, η αιτιατική είναι πάντοτε ίδια με την ονομαστική

Ουδέτερα σε –ο ισοσύλλαβα

Οξύτονα	Παροξύτονα	Προπαροξύτονα
το φυτό τα φυτά	το βιβλίο τα βιβλία	το όργανο τα όργανα
του φυτού των φυτών	του βιβλίου των βιβλίων	του οργάνου των οργάνων
το φυτό τα φυτά	το βιβλίο τα βιβλία	το όργανο τα όργανα
- φυτό - φυτά	-βιβλίο - βιβλία	- όργανο - όργανα

Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε –ο κατεβάζουν τον τόνο στην παραλήγουσα στη γενική του ενικού και στη γενική του πληθυντικού.

π.χ. το άτομο του ατόμου των ατόμων
το πρόσωπο του προσώπου των προσώπων

Σε μερικά από αυτά δεν μετακινείται ο τόνος, όπως:

το σίδηρο του σίδηρου των σίδερων
το σύννεφο του σύννεφου των σύννεφων

Ουδέτερα σε –ι ισοσύλλαβα

Οξύτονα	Παροξύτονα
το νησί τα νησιά	το σπίτι τα σπίτια
του νησιού των νησιών	του σπιτιού των σπιτιών
το νησί τα νησιά	το σπίτι τα σπίτια
- νησί - νησιά	-σπίτι - σπίτια

Τα παροξύτονα ουδέτερα σε –ι στη γενική του ενικού και πληθυντικού τονίζονται στη λήγουσα.

π.χ. το αηδόνι του αηδονιού των αηδονιών
το θυμάρι του θυμαριού των θυμαριών

Όλα τα ουδέτερα σε –ι γράφονται με ι.

Εξαιρούνται: **βράδυ, δόρυ, στάχυ, οξύ, δάκρυ** (γεν. πληθ.: των δακρύων).

Ουδέτερα σε –ος ισοσύλλαβα

Παροξύτονα	Προπαροξύτονα
το βρέφος τα βρέφη	το μέγεθος τα μεγέθη
του βρέφους των βρεφών	του μεγέθους των μεγεθών
το βρέφος τα βρέφη	το μέγεθος τα μεγέθη
- βρέφος - βρέφη	-μέγεθος -μεγέθη

Όλα τα ουδέτερα σε –ος στη γενική του πληθυντικού τονίζονται στη λήγουσα.

π.χ. το τείχος των τειχών, το στέλεχος των στελεχών.

Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε –ος κατεβάζουν τον τόνο στην παραλήγουσα στη γενική ενικού και στην ονομαστική, αιτιατική και κλητική του πληθυντικού.

π.χ. το έδαφος του εδάφους τα εδάφη - εδάφη.

➤ **Να γράψουμε τη Γενική Ενικού και τη Γενική Πληθυντικού**

	Γενική Ενικού	Γενική Πληθυντικού
το κέρδος		
το θέατρο		
το σύκο		
το πορτοκάλι		
το χρέος		
το ιατρείο		
το πουλί		
το χέρι		
το πάθος		
το μέγεθος		
το τραγούδι		

Τα ιστορικά μας μνημεία

Τα μνημεία μας είναι αδιάψευστοι μάρτυρες της ιστορίας και του πολιτισμού του ελληνικού έθνους. Είναι έργα τέχνης και σφραγίζουν την εποχή που τα γέννησε. Από την αρχαιότητα διασώθηκαν ναοί, ανάκτορα, αγάλματα, τάφοι, λουτρά, θέατρα, τείχη και ακροπόλεις. Από τη βυζαντινή περίοδο, κάστρα, μοναστήρια, τοιχογραφίες, ψηφιδωτά,

αγιογραφίες, εικόνες. Από τη νεότερη ιστορία, αρχοντικά, νεοκλασικά κτίρια, φάρoi, γεφύρια. Τα μνημεία τα θεωρούμε περιουσία μας και καύχημά μας, αποτελούν την εθνική μας κληρονομιά. Τα κορυφαία, είναι ο Παρθενώνας και η Αγία Σοφία. Μια επίσκεψη στα ελληνικά μουσεία, που φυλάσσονται πολύτιμα ευρήματα των ανασκαφών, είναι ένα γοητευτικό ταξίδι στις ρίζες του ελληνικού πολιτισμού.

αγιογραφίες, εικόνες. Από τη νεότερη ιστορία, αρχοντικά, νεοκλασικά κτίρια, φάρoi, γεφύρια. Τα μνημεία τα θεωρούμε περιουσία μας και καύχημά μας, αποτελούν την εθνική μας κληρονομιά. Τα κορυφαία, είναι ο

- Στο παραπάνω κείμενο να αναγνωρίσουμε τα ουδέτερα ουσιαστικά που λήγουν σε -ο, σε -ι και σε -ος.